REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc. Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la ADMINISTRAȚIUNE în Brașov și la următórele Birouri de anunciurĭ:
In Viena: M. Dukes Nachf. Nox. Augenfeld & Emerich Lesner, Heinrich Schalek. Rudolf Mosse. A. Oppelliks Nachf. Anton Oppelik. In Budapesta: A. V. Goldberger, Ekstein Bernat. In Hamburg: Karolyi & Liebmann.
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seriă garmond pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. — Publicărĭ maĭ dese după tarifă și învoială.
RECLAME pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXIII.

„GAZETA“ iese în fiăcare ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl.
N-riĭ de *Duminecă* 2 *fl.* pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 fr., pe treĭ lunĭ 10 fr.
N-riĭ de *Duminecă* 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-niĭ colectorĭ.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare Târgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe treĭ lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl. — Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 53. Brașov, Lunĭ-Marțĭ 7 (20) Martie. 1900.

Guvernul și episcopii ungurĭ.

Ce s'o fi întêmplat, ce nu, dér vedem de-odată, că organul luĭ Max Falk începe sĕ fiă fórte optimist în ce privesce cestiunea înființării așa numiteĭ „autonomiĭ catolice regnicolare“. In numĕrul sĕu de Vinerĭ „Pester Lloyd“ vede chiar înaintând acésta cestiune cu pașĭ repeḑĭ spre o soluțiune definitivă.

Scim, că înainte de a întra în desbaterea specială a statutuluĭ de organisațiune, ce l'a presentat comisiunea de 27, congresul catolic a primit propunerea, ca congresul sĕ afle maĭ întâiŭ opiniunile Corónei, ale guvernuluĭ și ale episcopatuluĭ catolic. Intrebarea cea mare, dela care atêrnă soluțiunea, era dér, décă și cum se va înțelege guvernul cu episcopiĭ catolicĭ; cât va voi cel dintâiŭ sĕ cedeze din prerogativele sale de până acum și ce pretensiunĭ în sus și în jos vor ridica episcopii?

Episcopiĭ catolicĭ au ținut la începutul luniĭ o conferență și au ales o subcomisiune de treĭ membri, însărcinându-o sĕ se pună în legătură cu delegațiĭ comisiuneĭ de 27 a Congresuluĭ, sĕ le comunice părerile episcopatuluĭ și sĕ ia sciință despre dorințele lor.

Acésta se privesce ca primul pas de apropiere și „P. Lloyd“ anunță acum, că și ministrul cultelor a luat deja mĕsurĭ de a veni în atingere cu comisiunea Congresuluĭ, designând pe aceĭ funcționarĭ superiorĭ, carĭ vor avé sĕ represente ministeriul.

Tóte sunt dér puse la cale pentru a face posibilă o înțelegere și asupra detailurilor, maĭ ales după-ce mandatariĭ ministeriuluĭ de culte au însărcinarea de a-se pune în înțelegere totodată și cu episcopatul. Și așa speră amintita fóiă guvernamentală, că se va puté dobêndi o înțelegere pe tótă linia, atât în cestiunea organisațiuneĭ autonomieĭ, cât și cu privire la cercul eĭ de competență, și în fine, cu privire la „punctul delicat“ al instrucțiuneĭ. Totușĭ chiar din asigurările, că guvernul vré sĕ mérgă până la marginea cea maĭ estremă posibilă, se vede cât de greu îĭ vine a face concesiunĭ „autonomieĭ“.

Intr'aceea ḑiarele catolice rĕspund fóieĭ jidano-maghiare, că episcopatul catolic încă n'a luat nicĭ o posițiă și că decĭ tóte scirile, carĭ presupun așa ceva, sunt luate din vênt. Episcopii nu s'au declarat încă în nicĭ o privință. Cu atât maĭ mult guvernul face sĕ se vorbéscă în organele sale, ce și cât ar voi sĕ dea autonomieĭ catolice din prerogativele sale. „Alkotmany“ deduce din espunerile luĭ „P. Lloyd“, că guvernul încă nicĭ astăḑĭ nu e aplecat de a lăsa din mâna sa fondurile și fundațiunile catolice și de a concede autonomieĭ o seriósă înrîurure la ocuparea scaunelor vacante archierescĭ.

C'un cuvênt i-se spune ḑiaruluĭ guvernamental sĕ nu se prea înfierbênte și sĕ aștepte maĭ întâiŭ sĕ vadă ce vor ḑice episcopii. Așa-dér maĭ încet cu speranțele la o „înțelegere pe tótă linia“.

Cu ocasiunea acésta nu putem sĕ nu observăm, că după-cum se afirmă în broșura „Pressa jidovéscă din Ungaria“, însușĭ primatele Vaszary ar avé confident pe un redactor dela „Pester Lloyd“, care ia informațiunile adese-orĭ din cancelaria primateluĭ.

Décă sunt adevĕrate și numaĭ în parte aceste afirmărĭ, atuncĭ s'ar puté bănui, că și optimismul, desfășurat acum de „Pester Lloyd“ în cestiunea autonomieĭ, este vre-un efect al informațiilor, ce și le ia din palatul primațial, care, cum scim, susține legăturĭ destul de strînse cu guvernul.

Orĭ cum ar fi, ceĭ ce se simt amenințațĭ prin cele ce se pun la cale în acésta cestiune, pe față și pe ascuns, sĕ vegheze!

Pactul. In ședința de Vinerĭ a „Reichsrath“-uluĭ austriac s'a primit cu unanimitate hotărîrea, prin care guvernul este îndrumat, ca acea parte din pactul economic, care se referă la convenția pentru animale *sĕ fiă modificată* și din causa acésta sĕ se încheie pact nou cu Ungaria. Propunerea, pe basa căreia s'a adus hotărîrea, a făcut'o deputatul *Skrbensky.* Alțĭ deputațĭ au cerut ceva și maĭ mult. Uniĭ dintre eĭ au făcut imputărĭ guvernuluĭ austriac, că cu ocasia încheieriĭ pactuluĭ s'a plecat înaintea porunceĭ „aliatuluĭ înfumurat“, păgubind prin acésta interesele Austrieĭ.

Este interesant, că numaĭ cu o ḑi înainte, adecă în ședința de Joi a dieteĭ ungare, ministru de agricultură *Daranyi* a declarat, că „nu póte fi vorba despre un nou pact, că convenția privitor la animale stă sub scutul reciprocitățiĭ și că convenția acésta *orĭ stă, orĭ cade cu pactul întreg*“. — La declarația acésta categorică a rĕspuns „Reichsrath“-ul în ședința de Vinerĭ, prin votul sĕu și maĭ categoric, primind cu *unanimitate* propunerea privitóre la amintita parte din pactul cu Ungaria.

Foile unguresci se ocupă, îngrijate, cu hotărîrea camereĭ austriace. Pentru a-șĭ ascunde temerile, ce le stăpânesc, ele încep érășĭ cu amenințărĭ de rupere economică a Ungarieĭ de către Austria, cum fac de obiceiŭ de câte orĭ asupra pactuluĭ suflă vênturĭ recĭ.

Amânarea „Reichsrath“-uluĭ. După-ce în ședința de Vinerĭ a camereĭ austriace *s'au ales membrii în delegațiune* (40) și după-ce și în camera seniorilor încă s'a făcut acésta alegêndu-se 20 membrii în delegațiune, a urmat în ședința de Sâmbăta ceva surprinḑĕtor: La ordinea ḑileĭ era desbaterea legiĭ industriale și trebuiau încă sĕ vorbéscă oratorii principalĭ. Președintele însĕ a zădărnicit acésta declarând, că deórece probabil, oratorii principalĭ vor ținé discursurĭ lungĭ, *închide ședința.* A doua surprindere a fost, că nu s'a comunicat deputaților ḑiua proximeĭ ședințe ci au fost lăsațĭ sĕ se împrăștie cu aceea, că terminul proximeĭ ședințe va fi comunicat în scris.

Despre causele amânăriĭ „Reichsrath“-uluĭ se scrie din Viena, că ar fi în primul rênd atitudinea partidelor, apoĭ faptul, că membrii delegațiuneĭ s'au ales deja. Drept cea maĭ de căpeteniă causă se citéză împrejurarea, că nu maĭ póte fi amânată convocarea dietelor provinciale.

Partidele din stânga parlamentuluĭ au decis, ca conform necesitățiĭ cetățeniĭ germanĭ sĕ se întrunéscă din când în când în Viena sub durata cât parlamentul nu va lucra, și sĕ ia mĕsurĭ de scutire a intereselor naționale și politice ale Germanilor.

Valurĭ politice. Sub titlul acesta scrie „B. H.“ asupra aparițiunilor, ce se ivesc de un timp încóce în marele partid liberal guvernamental. Arată disensiunile dintre membrii partiduluĭ și atacurile pișcătóre, ce se îndreptéză contra ministruluĭ-președinte Szell, — fapt, care nu póte sĕ lase indeferențĭ pe uniĭ din membri. De altă parte ḑice, că ómeniĭ luĭ Banffy încep sĕ facă curte luĭ Szilagyi, cu tóte că sunt bine cunoscute raporturile prietinescĭ dintre Szell și Szilagyi. Face apoĭ interesanta și tot-odată caracteristica mărturisire, că membriĭ fosteĭ partide apponyiste nu-șĭ vor vedé realisată dorința de a saluta pe *Horanszky* în fotoliul ministeriuluĭ de interne.

Fiascul „Maghiarilor greco-catolicĭ“.

Mare mâhnire și supĕrare domnesce în șirurile șoviniștilor maghiarĭ și a renegaților, pentru-că acțiunea lor de *maghiarisare a liturgieĭ* a rĕmas de-ocamdată baltă. Asta reiese cel puțin din cele ce le cetim prin foile unguresci despre resultatul peregrinagiuluĭ „Maghiarilor gr. cat.“ la Roma și despre „succesul“ înaintăriĭ memoranduluĭ renegaților rutenĭ la scaunul din Roma în favórea introduceriĭ limbeĭ liturgice maghiare.

Causa? — O espune cât se póte de clar fóia ruténă „*Galicianin*“ din Lemberg într'o corespondență, ce 'i-se trimite din Roma și care în resumat spune următórele: *Zadarnic* au umblat pe la Roma *Rutenii maghiarĭ* în frunte cu episcopul lor Firczak. *Planul lor de-a introduce liturgia maghiară în biserica greco-catolică* **n'a succes.** *Papa nu va permite acésta,* fiind-că e convins, că în casul acesta Maghiarii șoviniștĭ rom. cat. încă vor pretinde liturgiă maghiară, ér décă Roma nu va admite, toțĭ ar trece la biserica gr. cat. cu liturgiă maghiară. Papa a interḑis și maĭ înainte în diferite rêndurĭ folosirea limbeĭ liturgice maghiare.

Corespondența fóieĭ rutene adauge, că acéstă nouă interḑicere a Papeĭ se va isbi de greutățĭ, după-ce episcopii nu vor avé curagiul suficient și puterea de a împiedeca acéstă ilegalitate, căcĭ *guvernul maghiar* s'a declarat *pentru liturgia maghiară* și față cu Roma sprijinesce *preoțimea renitentă.*

După tóte acestea foile maghiare, cătrănite de fiascul dela Roma, năvălesc asupra Blașiuluĭ. Ele sciu sĕ spună, că peregrinagiul din Septemvre al Românilor unițĭ ar fi o contra-demonstrațiă față cu peregrinagiul Rutenilor renegațĭ, cu care ocasiă „vor manifesta contra pretensiuneĭ acelora, de a-se introduce în biserica gr. cat. limba liturgică maghiară“ și vor aduce la cunoscința St. Scaun, „că limba liturgică maghiară n'o doresce obștea greco-catolică din patriă, ci numaĭ o fracțiune, care în chipul acesta voesce *sĕ maghiariseze* pe Românii și Rutenii gr. cat.“

Esplicarea acésta, care maĭ ales în partea eĭ din urmă se baséză pe un adevĕr incontestabil — căcĭ ce alta au voit și voesc ceĭ cu liturgia maghiară, décă nu *maghiarisarea?* — o dă fóia apropiată de guvern „Budapesti Hirlap“ adaugênd: „Reiese dér, că liturgia maghiară e atacată din două părțĭ: din *Lemberg* și *Blașiŭ.* Probabil, că și motivele ataculuĭ sunt identice. La tótă întêmplarea e caracteristic și pentru guvernul unguresc vrednic de a fi băgat în sémă, că Rutenii din Lemberg au dat de un aliat în metropolitul dela Blașiŭ, membru al camereĭ magnaților maghiarĭ și unul din dignitarii *bisericeĭ catolice maghiare*“.

Étă așa-dér o agitațiune pe față în contra Blașiuluĭ și a metropolituluĭ Provinciei române unite de Alba-Iulia, pe care gazetarii șoviniștĭ nu-l recunosc de metropolit al *Românilor unițĭ*, ci numaĭ de „*unul* din dignitarii bisericeĭ catolice *maghiare*“.

Mult maĭ fără sfială și fără cumpăt agită în contra Metropolituluĭ *Mihalyi* fóia luĭ Banffy „Magyar Szó“, care tratéză pe I. P. S. Sa cu epitetul de „*revoluționar*“, pentru-că împreună cu ceilalțĭ episcopĭ românĭ unițĭ va conduce la Roma grupul peregrinilor românĭ gr. cat. Fiascul și palma, ce au căpĕtat'o la Roma renegații rutenĭ, îl scóte din sărite așa de tare pe autorul articuluiuĭ din „Magyar Szo“, încât cere *biciu* și *gârbaciu*, pentru ceĭ-ce organiséză peregrinagiul Românilor la Roma.

Nu maĭ puțin furioșĭ și năprasnicĭ se arată ceĭ dela „*Egyetertes*“. Tótă vina o dau eĭ luĭ Coloman Szell, în care „nu este un grăunte de energiă“, ci numaĭ „vanitate și slăbiciune“ și care nicĭ în afacerea liturgieĭ maghiare n'a făcut și nu face nimic. Fóia kossuthistă îșĭ varsă și de rêndul acesta tótă dosa eĭ de venin în contra naționalităților și a Românilor îndeosebĭ și ațîță la ură în cel maĭ pĕcătos mod. Vom reveni, ocasional, asupra celor ce scrie, de astă-dată ne mărginim a constata, că și ea ca și celelalte foĭ șoviniste, ba maĭ mult decât tóte, cere, ca naționalitățile sĕ fiă trântite și ferecate, ca nicĭ cârc'sĕ nu maĭ pótă ḑice, că de unde nu, „noi (Maghiarii) vom fi ceĭ isbițĭ în patria-ne străbună“.

Apoĭ sĕ se maĭ ḑică de cine-va, că aceștĭ șoviniștĭ turbațĭ nu-s bunĭ de legat? Dér sciu eĭ, ce-i dóre și-'i usturā atât de cumplit: *fiascul dela Roma* al acțiuneĭ pentru limba liturgică maghiară, este cea maĭ gravă lovitură, ce au putut s'o priméscă.

*

„*Unirea*“ din Blașiŭ, vorbind în numĕrul sĕu din urmă despre peregrinagiul „Maghiarilor gr. cat.“ la Roma, scrie între altele:

„Sfântul scaun li-a dat rĕspunsul cuvenit. Nicĭ nu i-a ascultat. I-a primit ca pe fiĭ ai bisericeĭ, venițĭ a depune omagiul lor înaintea Scaunuluĭ fericituluĭ apostol Petru, dér i-a *refusat*, ca pe *deputațĭ* venițĭ a cere limba *maghiară ca limbă liturgică.* Un lucru totușĭ e de remarcat în ținuta sfântuluĭ Scaun. Anume *asprimea*, cu care i-a tractat pe „peregrinii liturgieĭ maghiare“. Cine cunósce dragostea, cu care sfântul scaun primesce pe toțĭ fiiĭ bisericeĭ de pe tótă suprafața pământuluĭ, acela de sigur va rĕmâné încremenit, vĕḑênd procedura sfântuluĭ scaun.

„Maĭ întâiŭ *nu i-a primit în audiență separată* pe „peregrinii liturgieĭ maghiare.

In locul al doilea *a şters* din vorbirea episcopului Vályi partea referitóre la *liturgia maghiară.* In locul al treilea *a oprit* peste tot *ţinerea vorbirei de acasă pregătită* a episcopului Vályi şi l'a îndrumat la ţinerea unei scurte cuvêntărĭ convenţionale şi de şablon. In locul al patrulea *l'a întrerupt* pe episcopul *Vályi* în mijlocul vorbirei, când adecă în butul opreliscei a amintit de liturgia maghiară.

„Ce a putut fi causa la o asemenea asprime întru adevĕr ne mai pomenită? Rĕspunsul nu va fi greu de aflat: Ētă-l: Comitetul regnicolar din Ungaria acum de o mulţime de anĭ tot vecséză pe sfântul scaun, sĕ concédă limba liturgică maghiară pe séma greco-catolicilor maghiarĭ, carĭ acum sunt la 200,000, că alt-cum aceştia se fac reformaţĭ neunițĭ, ş. c. l. Ca sĕ dovedéscă sfântului scaun adevĕrul afirmaţiunilor lor, de anĭ de ḑile adună la subscrierĭ „greco-catolice maghiare“ şi de anĭ de ḑile adună „peregrinĭ greco-catolicĭ maghiarĭ“, pe carĭ sĕ-i presente Sfinţiei Sale drept dovadă viuă. Şi la urmă ce sĕ vedĭ? Ētă se presentă în Roma înaintea sfântului părinte 480 rutenĭ greco-catolicĭ din Ungaria, conduşĭ de episcopii rutenĭ greco-catolicĭ dela Eperjes şi Muncaciŭ!

„Ei bine! se va fi întrebat Sfântul Scaun, aceştia sunt Maghiarii greco-catolicĭ? Orĭ dóră cred Rutenii, că la Roma nicĭ atâta nu sciu, că rutén şi maghiar nu e tot una?

Ētă dér, pentru ce a fost indignat sfântul părinte. I-a prins cu minciuna pe „greco-catolicii maghiarĭ“, adecă s'a convins, că nicĭ *nu esistă greco-catolicĭ maghiarĭ,* ci că esistă greco-catolicĭ rutenĭ, carĭ pentru un os de ros sunt gata a se lăpĕda de neamul lor şi legea lor.

„Sĕ nu se fi indignat sfântul scaun la un asemenea spectacol? S'a indignat şi a dat espresiune indignării sale pe faţă. Pe episcopul Vályi, care în butul opreliştei a insistat a vorbi de liturgia maghiară, în mijlocul vorbirei, în presenţa alor 2000 peregrinĭ veniţĭ din tótă lumea, l'a adus la tăcere. Bine li-s'a întêmplat. Au prânḑit cu minciuna. De cină însĕ n'au căpĕtat. Plata renegaţilor e — *dispreţul*“.

Conflictul româno-bulgar.

Pe cum se raporteză, conflictul iscat între România şi Bulgaria pentru insula de pe Dunăre numită de Românĭ Bujoreanu, e pe cale de a-se aplana. Ētă ce scrie ḑiarul bulgar „*Slavianin*“ despre acest conflict:

Pe Dunăre, peste drum de Şiştov, este o mare insulă veche, care se numesce încă de pe timpul Turcilor „Eşec Adasâ“, adecă „Insula Măgarului“.

Acéstă insulă încă de pe timpurĭ vechĭ o stăpânea guvernul turcesc, el o esploata, şi locuitorii din Şiştov se duceau acolo sĕ tae lemne. Insula e fórte aprópe de malul bulgar şi departe de cel român, din care causă, după liberarea Bulgariei, n'a fost cestiune: cui aparţine acea insulă, României séu Bulgariei şi cine trebue s'o esploateze, aşa că pănă mai erĭ era sub stăpânirea Bulgariei.

De doi-trei anĭ însĕ, iubiţii noştri vecinĭ, Românii, şĭ-au pus ochii pe acea insulă şi necontenit s'au încercat s'o ia şi sĕ se facă stăpânĭ pe ea. Din acéstă causă s'au numit din ambele părţĭ comisii militare, carĭ au fost la insulă, au examinat'o, au deliberat, dér nu putură sĕ aplaneze neînţelegerile.

Acum câte-va ḑile, o companiă română de soldaţĭ au năvălit în acea insulă, a alungat cu forţa sentinela nóstră şi o stăpânesce! După acéstă cucerire başibuzucéscă a acelei insule, care se socotesce teritoriul nostru, la Bucurescĭ a avut loc un consiliu de miniştri, care a hotărît sĕ se trimită un vapor de rĕsboiŭ cu trei tunurĭ, care a şi sosit la insulă cu ordinul sever sĕ tragă, décă Bulgarii s'ar încumeta s'o ia!

Ce mĕsurĭ s'au luat din partea guvernului nostru, nu se scie; se scie numai, că agentul nostru diplomatic din Bucurescĭ s'a presentat la ministeriul de externe, unde 'i s'a spus: Vom vedé.

Care va sĕ ḑică bunele relaţiunĭ între cele două state vecine, România şi Bulgaria, sunt stricate, deórece România şi-a permis sĕ stăpânéscă cu forţa militară o parte din teritoriul nostru, fie el chiar pe Dunăre. Astăḑĭ „Insula Măgarului“, mâne Silistra, poimâne Dobricĭ, şi noi, décă tăcem, Românii o sĕ crédă, că ne temem de ei, orĭ că suntem neputincioşĭ de a ne apĕra teritoriul. In orĭ-ce cas trebue sĕ se ia mĕsurĭ faţă cu răpirea acelei insule şi sĕ se céră evacuarea ei. Vor face asta liberalii noştri? Cine scie?

Ētă ce însemnéză sĕ ai de protectóre o mare putere, către care sĕ te adresezĭ în cas de nevoiă şi sĕ-i cerĭ ajutorul. Décă eram bine cu liberatórea nóstră, cu Baba Moscova, décă în fruntea guvernului din Sofia am fi avut rusofilĭ sincerĭ, ér nu rusofobĭ, era sĕ urmeze o notă din Petersburg şi Românilor era sĕ li-se pară strîmtă „Eşec Adasâ“! Acum însĕ? Acum Baba Moscova o sĕ tacă, armata română o sĕ stea liniştită în insulă, ér noi o sĕ bem un pahar cu apă rece pentru „Eşec Adasâ“, ca sĕ ne învĕţăm minte şi înţelepciune.

In aşa situaţiune suntem noi puşĭ, încât chiar pămêntul sĕ ni-l ia, nu îndrăsnim sĕ protestăm! Nu voim influenţa rusésca, nu voim protecţia ei, étă-vĕ acum „Eşec Adasâ“, duceţi-vĕ şi-o liberaţĭ! Imprumutul ni a rĕmas în Transvaal, acolo sunt ţinuţĭ banii, ér armatele române mănâncă mămăligă în „Eşec Adasâ“.

Noi suntem ómenĭ liniştiţĭ, pentru un „Eşec Adasâ“ n'o sĕ ne ducem sĕ ne batem şi sĕ perdem portofolurile ministeriale!

Din România.

Afacerea Hallier.

Tribunalul de arbitri în *afacerea Hallier* a ţinut cincĭ ḑile de-arêndul şedinţe. In tot timpul acesta şĭ-a desvoltat pledoaria advocatul anteprenorului Hallier, *Poincaré,* aducênd înainte tot felul de argumente pentru a documenta pretenţiile clientului sĕu. Hallier pretinde o despăgubire de 18.377,686 lei şi 57 banĭ. Pledoaria lui Poincaré a fost un adevĕrat rechisitoriu. In deosebĭ el a îndreptat cele mai grave acusaţiunĭ în contra administraţiei serviciului hidraulic român, despre care a afirmat, că a organisat o „hoţiă legală“ în potriva lui Hallier.

In urma acestei atitudinĭ a apĕrătorului lui Hallier, preşedintele tribunalului — după terminarea pledoariei în şedinţa a noua dela 4 Martie st. v. — s'a vĕḑut îndemnat a observa în ce mod Poincaré a usat de libertatea, ce i-a acordat'o în desvoltarea pledoariei sale, declarând, că la la rêndul sĕu va lăsa aceeaşĭ libertate advocaţilor statului, ca sĕ vorbéscă cum vor voi. In urma acésta Poincaré şi-a cerut scuse ḑicênd, că găsesce natural ca un advocat în apĕrarea sa sĕ aibă şi un rechisitoriu şi că în acest proces n'a vorbit contra statului român, ci într'o afacere de lucrărĭ publice, în care nu se angagéză decât o parte infimă din administraţia publică. Décă a fost violent, cere scuse şi ţine a constata, că de o sĕptĕmână de când se află în acéstă ţéră, a dobêndit credinţa, că România posede aspiraţiile, vigórea, calităţile şi chiar pasiunile sorei sale mai marĭ, Francia.

Preşedintele *Şuţu* cere apoi d-lui Poincaré sĕ-şĭ depună conclusiunile în scris şi sĕ comunice actele advocaţilor statului. Tribunalul de arbitrii ţinênd sémă de cererea advocaţilor statului, le acordă trei ḑile pentru studiarea dosarelor şi fixéză viitórea şedinţă pe ḑiua de Miercurĭ.

*

Manifestaţiile în afacerea Hallier nu s'au mai repetat în ḑilele din urmă. Guvernul a luat mĕsurĭ de a-se împiedeca o repeţire a lor. Prefectura poliţiei a lipit pe zidurile capitalei o ordonanţă prin care se interḑice orĭ-ce atrupament, staţionare în massă, manifestaţiune în cétă séu procesiune de orĭ-ce natură pe stradele, trotuarele şi pieţele capitalei.

In şedinţa camerei dela 2 Martie st. v. deputatul N. *Săveanu* şĭ-a desvoltat interpelarea relativ la scandalurile petrecute înaintea curţii de compturĭ. Rĕspunḑênd la interpelare, ministru de interne general *Manu* a declarat din nou, că nu esistă nicĭ o legătură între împrumut şi lichidarea afacerii Hallier, şi în ce privesce neorênduelile întêmplate înaintea curţii de Compturĭ declară, că guvernul a luat mĕsurĭ energice şi va reprima orĭ-ce neorênduelĭ. — Ministru de finanţe *Tache Ionescu* accentuéză în deosebĭ, că arbitragiul Hallier a fost o necesitate neesorabilă şi că cei-ce ḑic şi cred, că n'a fost aşa, n'au decât sĕ vie sĕ li-se arate corespondenţa în acéstă cestiune şi sĕ vedem, décă vor mai afirma acésta. Reproşéză liberalilor, că au pus la cale scandalul şi declară, că guvernul e hotărît sĕ reprime orĭ-ce neorênduială, orĭ dela cine ar veni.

P. P. *Carp* ḑice, că Bulgarilor li-s'a impus de guvernul Franciei o înţelegere cu antreprenorul Goilloux, dér Bulgaria, ţéră vasală, a resistat, ér guvernul frances s'a supus în cele din urmă şi afacerea Goilloux s'a tratat de tribunalele bulgare, ér nu de tribunal strein, şi împrumutul s'a făcut. Nu crede, că ceea-ce au făcut Bulgarii, Românii n'ar fi putut sĕ facă. — D-l Tache *Ionescu* ministru finanţelor rĕspunde, că nu cunósce afacerea Goilloux. Declară însĕ d-lui Carp, că nu e în joc nicĭ o intervenţiă strĕină, ci sunt numai consideraţiunĭ financiare şi economice.

Asemenea s'a făcut o interpelare în Senat, la care miniştri au rĕspuns în acelaşĭ sens.

Rĕsboiul din Africa sudică.

Situaţiunea pentru Burĭ în statul Oranje continuă a fi cât se póte de nefavorabilă. Generalii englesĭ cu trupele lor din Capland trec unul după altul peste rîul Oranje pentru a-se uni cu armata principală a generalissimului *Roberts.* Ei nu întêmpină nicăirĭ nicĭ o înpotrivire, fiind-că Burii au părăsit ţinutul acela şi deja mai înainte de ce Roberts ar fi întrat în Bloemfontein, Burii s'au retras în partea nordică a statului Oranje. Ei au fost siliţĭ sĕ grăbéscă retragerea, căcĭ décă Roberts ar fi întrat în capitala statului înainte de ce ei s'ar fi retras, li-ar fi tăiat orĭ-ce liniă de comunicaţiă cu grosul armatei lui Joubert.

Generalul engles *Clements* a trecut rîul Oranje pe la *Norvalspont,* unde marele pod era încă întreg; generalul *Gatacre* a trecut pe la *Bethulie,* ér *Brabant* cu trupele iregulare a trecut în statul Oranje pe lângă *Aliwal-North.* Generalului *Polecarew* i-s'a dat însărcinarea, sĕ facă legătura între cele trei armate englese.

Un mare avantagiŭ este pentru Englesĭ, că linia ferată din Capland la Boemfontein este liberă, după retragerea lor Burii n'au avut timp s'o nimicéscă. Incurênd aşa dér cei 15,000 de Englesĭ, carĭ au trecut din Capland în Oranje se vor unì cu Roberts, prin ceea-ce armata acestuia va primi o însĕmnată întărire.

Planul de atac al Englesilor.

Se afirmă, că scopul acestor concentrărĭ de trupe este, ca pe o parte din ele Roberts sĕ o trimită spre Mafeking, în liberarea completă a oraşului. Colóna acésta ar nisui apoi dela vest spre *Johannesburg* şi Pretoria. De-odată cu Roberts va ataca şi Buller, năvălind în Transvaal de către ost. In scopul acesta a fost rechemat şi Warren din Durban. Forţele lui Buller sunt de 30—35,000 ómenĭ.

O proclamaţiă englesă.

Din *Bloemfontein* se anunţă, că generalul *Prettyman,* ca guvernor general al capitalei statului Oranje, a dat o proclamaţiă în care provócă poporaţiunea din oraş şi jur, ca sub pedépsa confiscării averilor, sĕ depună armele. In urma acésta 400 din Burii oranjenĭ s'au predat.

Ce fac Burii?

Intr'aceea despre Burĭ puţine scirĭ sosesc. Nu se scie nicĭ aḑĭ unde şi cum sĕ pregătesc ei pentru a primi o luptă mare cu inimicul lor. Tóte semnele arată, că Burii Oranjenĭ s'au retras cu toţii la graniţa Transvaalului, voind sĕ aştepte aicĭ pe Englesĭ.

O telegramă din *Bruxella* spune, că agentul transvaalian Dr. Leyds face cunoscut, că după declaraţiile lui *Salisbury* nu mai rĕmâne, decât ca *Burii sĕ continue rĕsboiul pănă la cuţit.* Până acuma, ḑice Leyds, n'a fost o luptă aşa mare şi aşa nu se póte vorbi despre o decisiune cu arma. Lupta acésta va urma în proximele ḑile, şi numai după-ce Burii vor fi învinşĭ în lupta acésta, se póte vorbi despre supremaţia englesă. Cu cât momentul acestei decisiunĭ, va fi amânat, cu atât efectul ei va fi mai îngrozitor, deóre-ce Burii acum sunt uniţĭ în a respinge atacul engles.

Anectarea statului Oranje la Transvaal.

O scire fórte însemnată sosesce din Transvaal. Cu data de 17 l. c. i-se telegraféză agenţiei „Reuter“ din Bethulie, că în 13 l. c. preşedintele *Krüger* a declarat statul liber Oranje de *teritor aparţinĕtor republicei sud-africane.* — Scirea acésta se comunică şi din Londra.

Din *Pretoria* se comunică, via Bruxella, următórele: Erĭ (16 Martie) s'a ţinut un consiliu militar sub preşidenţia lui *Krüger,* la care a luat parte şi *Steyn.* In acest consiliu s'a decis *continuarea rĕsboiului până la estrem.*

Pierderile Englesilor.

Oficiul de rĕsboiŭ din Londra publică cu data de 14 Martie următorul conspect asupra pierderilor, ce le-a avut Anglia până acum:

Au căḑut 194 ofiţerĭ, au fost răniţĭ 601, în prinsóre au căḑut 150 — la olaltă *945.* Soldaţĭ de rênd au căḑut 1847, răniţĭ 8755, captivĭ 3372 — la olaltă *13,974.* Pierderea totală e de ***14,919*** ómenĭ. La aceştia trebue sĕ se adangă şi cei-ce au murit în urma diferitelor bóle şi al căror numĕr, ofiţerĭ şi soldaţĭ e de 955.

Pierderile acestea au făcut ca în Anglia sĕ se simtă o mare lipsă de ofiţerĭ. Lipsa lor e aşa de mare, încât ministeriul de rĕsboiŭ înroléză ca ofiţerĭ pe toţĭ tinerii cu carte şi de ceva sémă. Lordul *Landsdowne* a emis dĕunăḑĭ 78 patente la universitatea din Cambridge şi tot studentul, care întrunesce calităţile trupescĭ, a putut sĕ devină ofiţer fără nicĭ un esamen. La universitatea din Oxford încă au fost adunaţĭ pe calea acésta mulţĭ „ofiţerĭ.“ Cu tótă graba acésta, ministeriul de rĕsboiŭ nu póte totuşĭ sĕ trimită la Africa contigentul de ofiţerĭ trebuincios.

SCIRILE ḐILEI.

— 6 (19) Martie.

Alegerĭ sinodale. Au fost aleşĭ deputaţĭ din clar la sinodul archidiecesan din Sibiiu pentru periodul 1900—1902 următorii d-nĭ, şi anume în cercul: Sibiiu: Dr. Il. Puşcariu, archim., vicariu archiep. Sĕlişte: Ioan Droc, protop., Sebeş: Sergiu Medean, protop., Alba-Iulia: Nicolau Ivan, asesor consist., Deva: Ioan Papiu, protopr., Haţeg: Tit V. Gheaja, protop., Turda: Dr. Eusebiu Roşca, director semin., Cluşiŭ: Tuliu Roşescu, protop., Têrnava: Mateiu Voileanu, asesor consist., Sighişóra: Zacharie Boiu, asesor consist., Treiscaune: Dimitrie Coltofeanu, protopresb., Făgăraş: Iuliu Dan, protop., Giógiu: Dr. Elie Cristea, secret. consist, Solnoc: Teodor Herman. protop., Braşov: Vasile Voina, protop. Din 4 cercurĭ resultatul încă nu e cunoscut.

„Reuniunea română de musică din Sibiiu“, în adunarea generală estra-ordinară, ţinută Miercurea trecută, în urma demisionării comitetului, s'a constituit din nou astfel: *president:* Dr. Ioan Stroia, prof. sem.; *secretar:* Vic. Tordăşianu, esactor archid.; *cassar:* Costică Popp, funcţ. de bancă; *archivar:* Candid Popa, înv.; *econom:* Ioan Rebega, funcţ. de bancă: *membri în comitet:* Nicolae Benţa, Emil Vinţeler şi Emil Verzariu, ér de *director de musică* a fost reales d-l *Timoteiŭ Popovicĭ,* profesor seminarial. Probele, sistate pe timp scurt, se ţin regulat în sala dela „Musikverein“.

„Severineana“, reuniune română de consum din Caransebeş, şĭ-a ţinut a doua adunare generală în 15 Martie n. sub conducerea preşedintelui sĕu, a d-lui Ilie Curescu. La adunare, după cum spune „Fóia Diecesană“, s'au presentat acţionarĭ în numĕr frumos din loc, din jur şi din depărtare. Din raportul direcţiunii, cetit prin d-l Aurel Marin, precum şi din bilanţ se vede, că resultatele acestei societăţĭ comerciale a

nóstre sunt mulţumitóre, ceea ce constată şi raportul comisiunii.

Obiecte de pe timpul lui Mihaiŭ Vitézul. Preotul bisericei din comuna Bucov, aprópe de Ploescĭ (România), făcênd nisce săpăturĭ pe lângă altar, a descoperit un cazan, care conţinea mai multe monete şi arme de pe vremea lui Mihaiŭ Vodă Vitézul. Acéstă comóră a fost depusă la primăria comunală.

Un Frances despre Asilul „Elena Dómna“. D-l Emile Buloz, delegatul ministrului instrucţiunei publice din Francia spre a inspecta diferitele instituţiunĭ culturale din Orient, a cerut sĕ visiteze *Asilul „Elena Dómna“* dela Cotrocenĭ. In registrul de inspecţiunĭ al acestei instituţiunĭ, d-sa a scris următórele cuvinte: „Nicĭ-odată n'am simţit o mai vie părere de rĕu, că nu cunosc frumósa limbă românéscă, decât astădĭ, când aşĭ fi dorit sĕ scriu spre a fi înţelésă de toţĭ admiraţiunea mea pentru măreţul Asil, ce am visitat şi buna impresiune ce mi-a lăsat îndemânateca direcţiune a acestei instituţiunĭ, deşteptăciunea seméţă a elevilor. Voiŭ păstra despre acéstă visită o amintire neştérsă“. — D-l E. Buloz a admirat cu deosebire lucrările de broderiă ale elevelor Asilului.

Imperatul Wilhelm în contra limbei latine. Din *Berlin* se anunţă, că *în numele* împĕratului Wilhelm, ministrul de culte a dat ordin tuturor universităţilor germane, ca în comunicările lor oficióse, la înscrierĭ, proclamaţiunĭ etc. *sĕ nu mai foloséscă limba latină* şi pe cât se póte pretutindenĭ acésta sĕ fiă înlocuită cu limba germană.

Zăpada în România. Zăpada, care a cădut în cantitate aşa de mare în Bucurescĭ, încât mai tóte comunicaţiunile telefonice au fost întrerupte prin ruperea firelor, a fost aprópe generală în tótă ţéra. Numai pe linia dela Buzĕu spre Moldova a fost însoţită de viscolul mare. Pentru agricultură în nordul Moldovei, zăpada este fórte bună, căcĭ aicĭ umedéla de peste iarna nu fusese intensă şi bine făcĕtóre ca în restul ţĕrei. In Muntenia zăpada n'a fost de lipsă şi întârdiază muncile de primăvara. Starea agriculturei în România este escelentă.

Stindardul Angliei în noroiŭ. In *Dresda* s'a întêmplat dilele trecute un lucru, care i-a mâhnit nespus pe Englesĭ. Un stindard în colorile naţiunei englese a fost *sfăşiat şi aruncat în noroiŭ* pe una din stradele Dresdei. Stindardul a fost luat de pe edificiul clubului anglo-american. Afară de acésta făptuitorii au atacat şi biserica anglicană. — Fapta acésta este urîtă, ce-i drept, dér nu e mai puţin adevĕrat, că Anglia şi naţiunea englesă n'are sĕ caute în astfel de acte, decât revolta sufletéscă şi ura, ce şĭ-a atras'o asupră-şĭ în tótă Europa prin procederea ei volnică, barbară şi neumană contra Burilor.

Portretul lui Banffy. La Ungurĭ a devenit obiceiŭ, ca fiă-care ministru-preşedinte sĕ comande pe cheltuéla propriă portretul antecesorului sĕu, care apoi se aşédă în sala de primire a palatului ministerial din Buda. Până acum erau nouă portrete de acestea. Acum se va adauge şi portretul lui Desideriu Banffy, pe care l'a comandat ministrul-preşedinte actual Szell. Se dice, că portretul e fórte bine reuşit. O decoraţiă mai potrivită pentru palatul miniştrilor presidenţĭ unguresci din vremile de-acum, decât mutra urgisitului Banffy, nicĭ că s'ar fi putut găsi.

Primarul oraşului Praga, *Dr. Srb*, ales în locul lui Podlipni, şĭ-a ocupat dilele acestea noul sĕu post. In vorbirea-program, ce a rostit'o cu ocasiunea instalărei, noul primar a promis, că „întot-déuna va lucra pentru împlinirea dorinţelor naţiunei“ şi a declarat, că faţă de orĭ-ce cetăţén, fără deosebire de partid, religiă şi naţionalitate, va fi de-o potrivă drept şi obiectiv. Cehii au primit cu mare însufleţire vorbirea lui.

Dela Sofia până la Paris pe jos. Un student dela şcóla reală din Sofia s'a rĕmăşit pe 20.000 de francĭ, că în decurs de 60 de dile va percurge pe jos drumul din capitala Bulgariei Sofia, şi până la Paris. Studentul Popov a plecat în 19 Febr. din Sofia, a trecut prin Niş, Belgrad, de-acolo pe la Semlin la Neoplanta, Teresiopol, Seghedin şi aşa mai departe, ajungênd în Budapesta, unde a sosit voinic şi sănĕtos. Aci va face o pausă de două dile, apoi îşĭ va continua drumul. El face cam 40—45 chilometri pe di şi în 19 Aprilie speréză sĕ fiă în Paris.

Cununiă. Ni-se anunţă dela Oradea-mare: D-l *Clemente Hossu*, cassar la institutul „Bihoreana“, s'a logodit cu d-ra *Maria Torsan*, fiica d-lui profesor Gr. Torsan dela scólele primare din loc. Cununia va urma la 6 Maiŭ n. c. — Fiă în ceas cu noroc!

Act de recunoscinţă. Ni-se trimite spre publicare următorul act de recunoscinţă: Amicii decedatului Ioan Dimitriu, fost funcţionar la „Albina“, în scopul unui parastas pentru odihna sufletului decedatului, au colectat între sine suma de 47 corone, din carĭ cu 18 cor. 18 b. a acoperit spesele parastasului, celebrat în diua de Sf. Ioan, ér restul de 28 cor. 82 banĭ l'au transpus fondului vĕduvelor şi orfanilor meseriaşilor românĭ din Sibiiu. La colectă au contribuit: Vas. Baboie (Braşov) şi Ios. Oniţiu (Sebeşul-săsesc), câte 4 cor.; Rom. Petric 3 cor.; P. Tincu, Vas. C. Osvadă, E. Vinţeleriu, Tasi Boiu, I. Simtion, Dr. E. Cristea, E. Vancu, Alex. Simonescu, Dr. P. Şpan, Mat. Jiga (Braşov) câte 2 cor.; Leon. Puşcariu, Cos. Pop, I. Rebega, Ier. Preda, Iul. Popescu, T. Orlea, Iul. Covrig, V. Orăsan, T. Nicodinescu, G. Decian, I. Vătăşan, Borcia, I. B. Comşa (Sĕlişte), O. Steflea, Dom. Raţiu şi Vict. Tordăşianu, câte 1 cor. Suma de *28 cor. 82 banĭ* adausă la fondul amintit, starea acestuia cu diua de adĭ e de 403 cor. 90 banĭ. Aducem prin acésta tributul recunoscinţei nóstre sus amintiţilor contribuenţĭ. Sibiiu, 8 Martie n. 1900. Comitetul „Reuniunei sodalilor românĭ din Sibiiu“, Vict. *Tordăşianu*, preş. George *Poponea*, notar.

Diligenţă jăfuită. Din Cernăuţĭ se telegraféză, că diligenţa poştală dela Dorna-Vatra la Câmpulung, în Bucovina, a fost prădată Mercurea trecută. Tâlharii au eşit înaintea diligenţei lângă muntele Mesticănescĭ, între comunele Iacobenĭ şi Valea Putnei, şi au furat mai mulţĭ sacĭ cu banĭ şi scrisorĭ cu valorĭ. S'au furat peste 5.250 de corone. Se crede, că prădătorii au trecut graniţa. S'au luat mĕsurĭ pentru urmarirea lor.

Descoperirea unei cripte romane. In centrul Vienei s'a aflat, cu ocasiunea demolării edificiului muntelui de pietate din Dorotheengasse, o criptă de pe timpul Romanilor. Cripta este la $2^{1}/_{2}$ metri adâncime dela nivoul strădii. Vinerĭ lucrătorii au dat peste acéstă criptă de cărămidĭ. Cei patru păreţĭ ai criptei sunt de lespedĭ de piatră, peste carĭ boltitura este zidită de cărămidĭ, carĭ cu timpul s'au văruit. In criptă s'au aflat scheletele bine conservate a doi ómenĭ aşedaţĭ lângă olaltă; peste óse era împrăştiată cenuşă şi cărbunĭ. Asemenea s'au aflat hârburĭ de vase negre din „terra sigilata“, pe carĭ se află tablourĭ în relief, carĭ însĕ nu se pot deosebi. Pe vase se pot observa încă ornamente figurale, adecă frunde şi pacerĭ sburând. Fragmentar se póte deosebi încă firma de pe cărămidĭ; se vede incrustat: „Domagit“. Cripta este pardosită cu cărămidĭ cu inscripţiunea: „Leg. XIII. G. L. C. A.“ Décă se vor descifra aceste semne, atuncĭ se va puté determina şi timpul din care datéză acéstă criptă. Directorul colecţiunei de antichităţĭ ale curţii, cons. aulic Kenner, a fost imediat avisat despre acéstă descoperire. Craniile aflate au fost predate consilierului Toldt.

Hoţ arestat. Faimosul hoţ *Zajacz* Istvan, care, cum scim, furase într'o topitóre de aur din America aur în valóre de 4 milióne corone, a fost prins şi arestat în Paprad-Felka. El a fost dat pe mâna gendarmilor şi internat în temniţa din Lipto-Szt.-Miklos.

Din comitatul Treiscaune.

(Adunarea desp. Treiscaune şi 15 Martie.)

3 (16) Martie 1900.

Bine este cunoscut, că onor. comitet central al „Asociaţiunei“ nóstre a însărcinat pe d-l prof. gimn. *N. Bogdan* din Braşov cu organisarea despărţĕmêntului Treiscaune-Ciuc. S'a anunţat şi în preţuita „Gazetă“, că adunarea conchemată la S.-Sângeorgiŭ pe 2/15 Martie s'a amânat, dér fără a se arăta şi motivul, ce l'a îndemnat pe d-l Bogdan a amâna acésta adunare, şi adecă, că primarul oraşului S.-Sângeorgiu a interzis'o pretecstând, că la 15 Martie e serbare naţională şi nu se pot ţiné astfel de adunărĭ.

Décă 15 Martie e di de serbare naţională unguréscă, pentru ce nu s'a oprit şi têrgul de ţéră ţinut tocmai în acéstă di în S. Sângeorgiu? Acésta se vede acuma din cele ce scrie diarul „Székely Nemzet“ din S.-Sângeorgiu în Nr. 38 din 12 Martie a. c. la scirile dilei sub titlul „A brassói oláhok fészkelődése“, (neastêmpĕrul Valachilor braşovenĭ), care numĕr am onóre a vi-l trimite ca sé vedeţĭ felul de gândire şi de judecată al marinimoşilor noştri Sĕcui.

Ei ţin, că s'ar fi pângărit sânţenia dilei de 15 Martie, décă agitatorii valahĭ din Braşov s'ar fi întrunit atuncĭ sĕ „demonstreze“ chiar în centrul comitatului, unde este, ce-i drept, o biserică gr. or., dér credinciosii ei au fost totdéuna Maghiarĭ. Ca sĕ dovedéscă acest neadevĕr ce póte eşi numai din creerii scrintiţĭ, primarul oraşului a chemat la magistrat vr'o patru „credinciosĭ din aceştia şi i-a făcut sĕ subscrie“ declaraţia ce se vede în acéstă foiă, după care ei nu sunt Valachĭ, ci Maghiarĭ gr.-orientalĭ, şi n'au nimic comun cu Asociaţiunea.

De fapt a fost pusă la cale o demonstraţiă din partea studenţilor contra preoţimei, décă s'ar fi întrunit în biserică şi numai pentru alegerea deputatului clerical la sinodul Archidiecesan rânduită de Ven. Consistor pe acésta di în întrégă Archidiecesa. Adunarea preoţimei pentru alegerea deputatului sĕu sinodal era confundată cu adunarea pentru constituirea despărţĕmêntului „Asociaţiunei“ şi primarul oraşului la întrebarea ce i-a făcut protopopul şi comisarul consistorial D. Coltofean despre agitaţiunea pusă la cale între studenţii gimnasialĭ, n'a luat rĕspunderea, că nu s'ar puté ceva întêmpla şi a sfătuit pe protopopul-comisar, ca mai bine sĕ amâne alegerea.

Cu tóte acestea, fiind-că se strĕcuraseră în oraş vr'o 10—12 preoţi, neobservaţĭ între mulţimea adunată la têrgul de ţéră, s'a făcut iute alegerea în casa parochului local, rĕposat şi îngropat numai în diua premergĕtóre. In biserică n'a întrat nime, căcĭ era de temut bombardarea ferestrelor cu petrii şi poporul încă 'şĭ temea biserica tocmai de curênd renovată şi frumos pictată. Astfel preoţimea puţină, câtă a venit la alegerea de deputat s'a resfirat în grabă şi depărtat din oraş, pentru-că nicĭ hotelierul, la care se obicĭnuia a se întruni la atarĭ ocasiunĭ, deşi Român de origine, n'a cutezat a da masă comună, de sigur pentru-că fiind acest hotel chiar lângă colegiul ev. reformat, avuse scire de ceea-ce se plănuia.

Astfel trăim Românii din Sĕcuime în era „dreptăţii“ trîmbiţată de şeful guvernului actual.

Un preot din Treiscaune.

Cestiunĭ economice.

„*Revista Economică*“, organul pentru societăţĭ financiare şi comerciale ce apare în Sibiiu, vorbind despre bilanţul noului institut de banĭ „*Nationalbank*“, ce s'a înfiinţat anul trecut în Braşov, dice între altele:

„Bilanţul institutului „Nationalbank“ pe timpul dela 6 Iunie—31 Decembre 1899 încheie, la un capital social de fl. 100,000 — cu un *profit curat* de fl. 6071·30, ceea ce corĕspunde unei rentabilităţĭ a capitalului social de 10% şi mai bine la an.

„Acest resultat deosebit favorabil, şi pentru acţionarĭ îmbucurător, ni-ar fi aprópe enigmatic, décă analisând bilanţul nu am afla în el unele lacune. Astfel remarcăm înainte de tóte în Pasive lipsa totală a *interescle transitóre anticipate*, deşi nu se póte presupune, că institutul sĕ nu fi încassat şi interese anticipative transitóre preste epoca de încheiere şi carĭ prin urmare, ca aparţinĕtóre venitului anului următor, ar forma *pasive*. Interesele acestea ar face, considerând, că în total s'au încassat în interese preste fl. 12.000 — *minimum fl. 3000* —, prin ce profitul net s'ar reduce la jumĕtatea celui arătat. De-asemenea nu se arată între *Pasive* suma reescomptului, care probabil se va fi substras din escompt: procedura acésta, deşi nu alteréză întru nimic resultatul final al bilanţului, totuşĭ nu este corectă, căcĭ constitue o mascare a creditului folosit de bancă. In *Active* aflăm sub titlul] „Bon la contul transitoriu“ considerabila sumă de fl. 42,152,56, sub care nu scim ce este a se înţelege, căcĭ după o activitate de abia 7 lunĭ interese restante atât de marĭ nu credem sĕ fiă. Décă s'au specificat în bilanţ sume neasĕmĕnat mai micĭ, cum sunt: Capital social restant cu fl. 70 —, Cupóne cu fl. 824,47 şi Losurĭ de classă cu fl. 702 —, cu drept cuvênt se putea aştepta, ca şi acéstă însemnată posiţiă a activelor sĕ se numéscă mai de aprópe.

Dela Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiiu.

Rectificare.

Drept întregire şi rectificare a „avisului nostru din 24 Februarie a. c. dăm următórele:

1. Sĕmênţă de *luţernă francesă*, prima calitate, sub 10 chlgr.: 1 chlgr. 1 cor. 80 banĭ; peste 10 chlgr.: 1 chlgr. 1 corónă 70 banĭ.

2. Sĕmênţă de *trifoiŭ roşu*, de tot fină, sub 10 chlgr.: 1 chlgr. 2 corone, peste 10 chlgr.: 1 chlgr. 1 cor. 90 banĭ.

3. Sĕmênţă de *iérbă englesă*, sub 10 chlgr.: 1 chlgr, 80 banĭ; peste 10 chlgr.: 1 chlgr. 70 banĭ.

4. Sĕmênţă de *iérbă francesă* $^{1}/_{2}$ chlgr. 60 banĭ.

5. Sĕmênţă de *iérbă italiană*, sub 10 chlgr.: 1 chlgr. 90 banĭ; peste 10 chlgr.: 1 chlgr. 80 banĭ.

6. Sĕmênţă de *napĭ de nutreţ*, Mammuth, roşu, uriaş, sub 10 chlgr.: 1 chlgr. 1 cor. 40 banĭ; peste 10 chlgr.: 1 chlgr. 1 cor. 30 banĭ.

7. Sĕmênţă de *napĭ de nutreţ*, Oberndorf, galbinĭ: 1 chlgr. 1 cor. 46 banĭ.

8. Sĕmênţă de *napĭ de nutreţ*, roşii, rotundĭ. de aceeaşĭ: 1 chlgr. 1 cor. 46 banĭ.

Preţurile articlilor de sub 9—23 din publicaţiune, cum şi celelalte condiţiunĭ rĕmân neschimbate.

Sibiiu, Martie n. 1900.

Comitetul central al „Reuniunei române de agricultură din comitatul Sibiiului“.

D. Comşa, preşed. *V. Tordăşanu*, secretar.

ULTIME SCIRI.

Bucurescĭ, 18 Martie. Cu ocasiunea întrunirei publice de astădĭ, conchiămată de oposiţia liberală în sala băilor Eforiei spre a protesta în afacerea Hallier, manifestanţii încăierându-se c'un mare grup de contra-manifestanţĭ, s'au întêmplat mai multe rănirĭ. Poliţia a făcut mai multe arestărĭ.

DIVERSE.

Câte fire de pĕr are omul pe cap. Colórea pĕrului are influinţă asupra abundanţei lui. Un om cu pĕrul blond are pe cap 140.000 fire de pĕr; altul cu pĕr castaniu are 109.000 fire de pĕr; cel cu pĕr negru are 102,000 fire de pĕr şi cel cu pĕrul roşu 88,000 fire. Firele de pĕr ale unei dame socotite în lungime ar da cel puţin 80 de kilometri.

Tipografia A. Mureşianu, Braşov.

„Dela Tipografia A. Mureşianu" din Braşov, se pot procura următórele cărţi:

O carte valorósă, scrisă de d-l *Ioan Popea*, profesor la şcólele române din Braşov. Cartea este întitulată: *„Caractere morale*, esemple şi sentinţe culese din istoriile şi literaturile popórelor vechĭ şi moderne". Acéstă carte, atât prin esteriorul sĕu elegant, cât şi prin cuprinsul sĕu bogat, de aprópe 400 pagine, este o adevĕrată podóbă în literatura nóstră. Vom căuta s'o facem mai de-aprópe cunoscută cetitorilor noştri; de-ocamdată ne mărginim a atrage asupra ei atenţiunea tuturor Românilor iubitorĭ de carte; în ea cetitorul va găsi o comóră nespus de preţiósă de învĕţăturĭ, de mângăierĭ, de însufleţirĭ spre tot ce e moral, nobil şi frumos. Preţul 1 fl. 25 cr. (cu posta 1 fl. 35.) Pentru România 3 Lei, la care este a se adauge şi portul postal. — Se află de vêndare la Tipografia „A. Mureşianu", la librăria N. I. Ciurcu şi la librăria H. Zeidner în Braşov.

*

O carte de legĭ. „Amicul Poporului" îndreptar în cause administrative şi judecătorescĭ *pentru poporul român"* de *Titu Vuculescu*, pretor în Pecĭca maghiară. Cartea e întocmită la înţelesul ţĕranilor, aşa că din ea orĭ-ce plugar, orĭ-ce măestru, orĭ-ce om, care scie ceti, póte sĕ înţelégă lămurit, ce-i este după lege ertat sĕ facă şi ce nu; cum are sĕ-şĭ câştige anumite drepturĭ, la cine sĕ se îndrepte cu plângerea orĭ cu rugarea. Costă 50 cr. (cu posta 55.)

Cărţĭ de rugăciunĭ şi predicĭ.

Anghira Mântuirei, cărticea de rugăciunĭ şi de cântărĭ pentru mângăerea sufletéscă a drept credincioşilor creştinĭ, *Ediţiunea IV corectată*. Gherla, Tipografia diecesană 1899, Un esemplar în păreţĭ tarĭ coloraţĭ 35 cr. (plus 5 cr. porto.)

Mărgăritarul Sufletului, carte de rugăciunĭ şi cântărĭ, întocmită pentru tóte trebuinţele vieţii. *Ediţiunea IV*. Gherla, Tip. „Aurora" A. Todoran 1899. Conţine peste 334 pag. Legată în păreţĭ tarĭ coloraţĭ, costă 50 cr. (cu posta 55 cr.)

Micul mărgăritar sufletesc, cărticică de rugăciunĭ şi cântărĭ, întocmită mai ales pentru copiiĭ mai mărişorĭ. Gherla, Tip. „Aurora" A. Todoran 1898. Un esemplar legat în păreţĭ tarĭ coloraţĭ costă 22 cr. cu posta 23 cr.)

Carte de rugăciunĭ, cererĭ şi laude întru onórea Preacuratei Fecióre Maria, pentru folosul şi mângăiarea sufletelor. Gherla, Tip. Diecesană, 1898. Preţul unui esemplar legat în păreţĭ tarĭ coloraţĭ 20 cr. (cu posta 23 cr.)

Cuvêntărĭ bisericescĭ pe sĕrbătorile de peste an, scrise de Prepositul capitular *Ioan Papiu*. Pe lângă predicĭ, se mai află în text câte-o instructivă notiţă istorică privitóre la însemnătatea diferitelor sĕrbătorĭ. Conţine vre-o 400 pag. Preţul 1 fl. 50 cr. (în loc de 2 fl. cum era la început), prin postă 1 fl. 60 cr. Aceste predicĭ sunt favorabil apreţiate şi din partea clerului înalt din Romania.

Cuvêntărĭ funebralĭ şi iertăciunĭ pentru diferite casurĭ de mórte, întocmite de *Ioan Papiu*. cunoscutul scriitor bisericesc. Conţin vre-o 400 pag. Preţul numai 1 fl. 50 cr. (prin postă 1 fl. 60 cr.)

Predicĭ pentru Duminecĭ de *Iustin Popfiu*, învĕţatul scriitor bisericesc, marele orator şi bunul Român de odinióră. E o carte de vre-o 500 pag. format mare, tipar modern, cuprindênd predicĭ frumóse pentru tóte Duminecele de peste an. Preţul 2 fl. 20 cr. (prin postă recomandat 2 fl. 35 cr.)

Predice pentru Duminecile de peste an, compuse după catechismul lui Decharbe, de *Vasiliu Christe*. Conţine predicĭ dela Dumineca XI după Rosalii până la Dumineca Vameşului. Preţul 80 cr. (prin postă 85 cr.)

Predicĭ pe tóte Duminecile şi sĕrbătorile de peste an, de *Em. Elefterescu*, cunoscut atât de bine în cercurile românescĭ din numĕrósele sale scrierĭ atât de méduóse, instructive şi cu atâta gust cetite. E o carte mare, de 350 pag. Preţul 1 fl. 50 cr. (4 lei).

Cursul la bursa din Viena.

Din 17 Martie 1900.

Renta ung. de aur 4%	96.95
Renta de coróne ung. 4%	93.69
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%	100.25
Impr. căil. fer. ung. în argint 4 1/2%	100.40
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	99.—
Bonurĭ rurale ungare 4%	93.—
Bonurĭ rurale croate-slavone	93.50
Impr. ung. cu premii	164.—
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Seghedin	141.25
Renta de argint austr.	99.20
Renta de hârtie austr.	99.—
Renta de aur austr.	98.10
Losurĭ din 1860.	136.—
Acţii de-ale Băncei austro-ungară	127.60
Acţii de-ale Băncei ung. de credit.	187.50
Acţii de-ale Băncei austr. de credit.	235.—
Napoleondorĭ	19.27
Mărcĭ imperiale germane	118.50
London vista	242.75
Paris vista	96.30
Rente de coróne austr. 4%	99.45
Note italiene	90.15

Cursul pieţei Braşov.

Din 19 Martie 1900.

Bancnota rom.	Cump.	18.88	Vênd.	18.90
Argint român.	Cump.	18.40	Vênd.	18.50
Napoleond'orĭ.	Cump.	19.20	Vênd.	19.30
Galbenĭ	Cump.	11.30	Vênd.	11.40
Ruble Rusescĭ	Cump.	127.—	Vênd.	128.—
Mărcĭ germane	Cump.	58.50	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	10.75	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.—	Vênd.	101.—

Bursa de Bucurescĭ.

din 15 Martie n. 1900.

Valorĭ.	Dobênda	Scad. cup.	Cu banĭ gata
Renta amortisabilă	5%	Apr.-Oct.	95.—
" " (Impr. 1892	5%	Ian.-Iul.	95 —
" " din 1893	5%	" "	95 —
" " 1894 int. 6 mil.	5%	Apr.-Oct.	—.—
" " (Impr. de 32 1/2 mil.	4%	Ian.-Iulie	82 3/4
" " (Impr. de 50 mil.	4%	" "	83 1/2
" " (Imp. de 274 m. 1890	4%	" "	84 1/2
" " (Imp. de 45 m. 1891	4%	" "	84 1/2
" " (Im. de 120 iul. 1894	4%	" "	84 1/2
" " (Im. de 90 mil. 1896	4%	" "	85 1/2
Oblig. de Stat (Conv. rurale).	6%	Mai-Nov.	85 1/2
Oblig. Casei Pensiunilor fr. 300	10	" "	99 1/2
Oblig. comunei Bucurescĭ 1883	5%	Ian.-Iul.	.—
" " " din 1884	5%	Mai-Nov.	—.
" " " din 1888	5%	Iun.-Dec.	—.—
" " " din 1890	5%	Mai-Nov.	—
Scrisurĭ fonciare rurale	5%	Ian.-Iulie	92 5/8
" " " "	4%	" "	78.—
" " urbane Bucurescĭ	5%	" "	86 3/8
" " " Iaşĭ	5%	" "	82 —
Oblig. Soc. de basalt artificial	6%	" "	—.—
Banca Rom. ult div. fr. 12.81	500	150 v	.
Banca Naţion. ult. div. 86.—	500	într. v.	2390
Banca agricolă	500	150 v.	300.—
Dacia-România ult. div. 35 lei	200	într. v.	285 —
Naţionala de asig. ult. div. 43 lei	200	" "	447 —
Soc. Bazalt. Artif. ult. div. lei 30	250	" "	—.
Soc. Rom. de Constr. ult. div. 15 l.	250	" "	.—
Soc. Rom. de Hârtie ult.	100	" "	—.—
„Patria" Soc. de asig. ult d. 4 lei	100	" "	—.
Soc. rom. de petrol 1 em. u. d. 0	200	" "	—.—
" " " " 2 em. u. d. 0	100		—.
Soc. de fur. militare u. d. 60 lei			—.—
„Bistriţa" soc. p. f. hârtii 30		" "	—.—
Societ. p. const. de Tramways		" "	—.—
20 francĭ aur			—.—

SCOMPTURĬ:

Banca naţ. a Rom	8%	Paris	3 1/2
Avansurĭ pe efecte	9%	Petersburg	5 1/2
Casa de Depunerĭ	12%	Berlin	5 1/2
Londra	4%	Belgia	4%
Viena	4 1/2	Elveţia	5%

Cursul losurilor private

din 14 Martie 1900

	cump.	vinde
Basilica	13 —	14 —
Credit	395. —	397.
Clary 40 fl. m. c.	130 —	132. -
Navig. pe Dunĕre	—.—	—.—
Insbruck	65. —	67 —
Krakau	60.—	61 —
Laibach	50 —	51.—
Buda	133.—	135.
Palffy	131 —	132.
Crucea roşie austr.	42 75	43 75
dto ung.	22 20	23.20
dto ital.	—.—	—.—
Rudolf	66 —	68.
Salm	172.50	174 50
Salzburg	58. —	60. —
St. Genois	180.—	182 —
Stanislau	139.—	—.—
Trieitine 4 1/2% 100 m. c.	178 —	184.
dto 4% 50	80.—	—.—
Waldstein	178.—	184.—
dto de 10 francĭ	—.—	—.—
Banca h. ung. 4%	—.—	—.—

Proprietar: ***Dr. Aurel Mureşianu.***
Redactor responsabil: ***Gregoriu Maior.***

ANUNCIURI

sunt a se adresa subscrisei administraţiuni. In casul publicării unui anunciu mai mult de odată se face scădĕmênt, care cresce cu cât publicarea se face mai de multe-orĭ.

Admi istr. „Gazetei Trans."

Sz. 6695—1899. tlkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A fogarasi kir. járásbiróság, mint tlkönyvi hatóság, közhirré teszi, hogy a FURNICA takarék pénztár végrehajtonak Dragiciu David végrehajtás szenvedő elleni 122 frt. tőke követelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a sarkanyi kir. járásbiróság területén lévő Gridon fekvő, a gridi 287 sz. tljkvben.

544.545	hrsz. egész ingatlra	8	frt.		3383, 3384	hrsz. egész ingatl.	14	frt.
866	" " "	15	"		3407, 3408	" " "	18	"
11'8	" " "	3	"		3975	" " "	1	"
1222	" " "	10	"		4010/1	" " "	2	"
1282	" " "	7	"		4779/1	" " "	5	"
1603	" " "	8	"		5982	" " "	17	"
1614	" " "	17	"		5261	" " "	1	"
1626	" " "	14	"		5283	" " "	3	"
1676	" " "	11	"		5318	" " "	3	"
1970	" " "	25	"		5382	" " "	8	"
2320	" " "	1	"		5508	" " "	2	"
2436	" " "	2	"		6935	" " "	2	"
2482	" " "	1	"		6990	" " "	1	"
2491	" " "	2	"		7003	" " "	3	"
2762	" " "	11	"		7062	" " "	3	"
2767	" " "	10	"		8273	" " "	11	"
2832	" " "	7	"		8973	" " "	22	"
2868	" " "	5	"		8989	" " "	19	"
2907	" " "	1	"		9074	" " "	20	"
2917	" " "	3	"		9303	" " "	1	"
2925	" " "	5	"		9415/2	" " "	4	"
2934	" " "	5	"		9432	" " "	8	"
2956	" " "	7	"		9562/2	" " "	14	"
3170	" " "	3	"		9581/3	" " "	18	"
3184	" " "	1	"		10082	" " "	17	"
3281	" " "	5	"		10661	" " "	11	"
3287/2	" " "	7	"		10720	" " "	2	"
3297/2	" " "	4	"		11539	" " "	4	"

az árverést ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendeltetik, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan **1900 evi aprilis hó 5-ik napján délelőtt 9 órakor** Gridon megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881 évi LX. t. cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8-ik § ban kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. törv. cz. 170-ik §-sa értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Fogaras, 1899. évi november hó 18-én.

A kir. jbiroság mint telekönyvi hatóság

CSÁSZÁR
kir. albiró.

880.1

Sosirea şi plecarea trenurilor de stat reg. ung. în Braşov.

Valabil din 1 Octomvre st. n. 1899.

Sosirea trenurilor în Braşov:

Dela Budapesta la Braşov:

I. Trenul de persóne la 8 óre dim.
II. Tr. accel. peste Cluşiu la 2 ó. 9 m. p. m.
III. Trenul mixt la 10 óre 25 min. séra

Dela Bucurescĭ la Braşov:

I. Trenul mixt, care circulă numai Vinerea dela Predeal, la 0 óre — min. dim.
II. Trenul accel. la 2 óre 18 min. p. m.
III. Trenul mixt, la 5 óre 20 min. p. m.
IV. Trenul de pers., la 9 óre 27 min. séra.

Dela Kezdi-Oşorheiu la Braşov:

I. Trenul de persóne la 8 óre 25 m. d., (are legătură în St.-Georgĭ cu Ciuc-Szerda şi Ciuc-Gyimes).
II. Trenul de persóne la 1 óră 51 m. p. m.
III. Trenul mixt, la 6 óre 48 m. séra, (are legătură cu Ciuc-Szereda).

Dela Zĕrnescĭ la Braşov (G. Bartolomeiu).

I. Trenul mixt la 6 óre 22 min. dim.
II. Trenul mixt la 1 óră 13 min. p. m.

Dela Ciuc-Gyimes la Braşov:

I. Trenul de pers. la 8 óre 25 min. dim
II. Trenul de pers. la 1 óră 51 min. p. m.
III. Trenul mixt la 6 óre 48 min. séra.

Plecarea trenurilor din Braşov.

Dela Braşov la Budapesta:

I. Trenul mixt la 5 óre 8 min. diminéţa
II. Tr. accel. (peste Cluşiu) la 2 ó. 45 m. p. m.
III. Trenul de pers. la 7 óre 48 min. séra.

Dela Braşov la Bucurescĭ:

I. Trenul de persóne la 3 óre 55 min. d.
II. Trenul mixt la 11 óre a. m.
III. Trenul accelerat (ce vine pe la Oradia-Cluşiu) la 2 óre 19 min. p. m.

Dela Braşov la Kezdi-Oşorheiu:

I. Trenul de persóne la 5 óre 19 min dim. (are legătură cu Tuşnad) Ciuc-Szereda. 3 ó. 15 m.
II. Trenul mixt la 8 óre 50 min. a. m.
III. Trenul de pers. la 3 óre 15 m. p. m are legătură cu linia Tuşnad-Ciuc-Szereda.

Dela Braşov la Zĕrnescĭ (G. Bartolomeiu)

I. Trenul mixt la 9 óre şi 2 min. a. m.
II. Trenul mixt la 3 óre 18 min. p. m.

Dela Braşov la Ciuc-Gyimes:

I. Trenul de pers. la 5 óre 19 min. dim.
II. Trenul mixt la 8 óre 50 min. a. m.
III. Trenul de pers. la 3 óre 15 min. p. m.

A V I S.

Prenumeraţiunile la **Gazeta Transilvaniei** se potŭ face şi reînoi orĭ şi când dela 1-ma şi 15 a fiă-cărei lunĭ.

Domnii abonaţĭ sĕ binevoiască a arĕta în deosebĭ, când voiesc ca espedarea sĕ li-se facă după stilul nou.

Domnii, ce se abonéză din nou sĕ binevoiască a scrie adresa lămurit şi sĕ arate şi posta ultimă.

Administraţ. „Gaz. Trans."